

Het wapen van Lochem

In het oudste zegel van de stad Lochem uit 1273 is een wapenschild te zien met een klimmende leeuw en drie mispelbloemen, oude Gelderse symbolen, zij het dat de Gelderse leeuw eigenlijk dubbelstaartig hoort te zijn.

Nadat Lochem in 1811 een gemeente was geworden werd het wapen beschreven als: "zijnde van lazuur, beladen met een gekroonden klimmenden leeuw van goud, verzeld van drie vijfpuntige sterren, staande twee op zijde en een en pointe". De kleine mispelbloemen van het oude zegel zijn kennelijk niet herkend en als sterren omschreven en de leeuw bleef enkelstaartig. Deze historische fouten zijn in 1956 officieel

gewijzigd toen de leeuw dubbelstaartig werd en de mispelbloemen in ere werden hersteld.

Laren kreeg pas in 1924 een wapen: in azuur een enkelstaartige leeuw van goud, getongd en genageld van keel, vergezeld van drie gouden koeken (azuur=blauw, keel=rood). De koeken zijn ontleend aan het wapen van de heerlijkheid Verwolde waar ze "drie goude ballen" werden genoemd.

Na de samenvoeging van Lochem en Laren hebben in 1972 de koeken van Laren de plaats ingenomen van de mispelbloemen, maar werden nu penningen genoemd. Men spreekt in de heraldiek van penningen als deze van metaal (goud of zilver) zijn, anders gebruikt men de termen koeken, bollen of kogels.

Gorssel kreeg een wapen op 1 april 1853, uitgaande van de onjuiste theorie dat een oudere spelling van de gemeentenaam was Coerslo, verwijzend naar het Koerhuis, een wachttoren bij de grens met Overijssel die later herberg werd. Het wapen werd toen omschreven als "zijnde een schild van goud, beladen met eenen wachttoren van azuur".

Het wapen van de – in 2005 uit Gorssel en Lochem gevormde – nieuwe gemeente Lochem verenigt elementen uit de eerdere wapens: de bovenste helft zijn de oude symbolen van Lochem, de Gelderse leeuw en de mispelbloemen, maar nu naast elkaar geplaatst. De onderste helft vertoont de penningen van Laren/Verwolde en de burcht van Gorssel. Ook werd de (tot dan toe in Lochem driekladerig toegepaste) kroon vervangen door een vijfkladerige kroon. Ook dat is te beschouwen als het herstellen van een historische fout, want als stemhebbende stad in het Kwartier van Zutphen had Lochem, net als o.a. Zutphen, Doesburg en Doetinchem, recht op het voeren van eenzelfde vijfkladerige kroon.

Op deze munt, geslagen ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van Lochem als stad in 1983, ziet u een leeuw met enkele staart omringd door drie mispels, net als op het oudste zegel.

Als u de achterkant van deze munt en het bijbehorende verhaal wilt zien, klik dan op de foto.

Bronnen:

C.O.A. baron Schimmelpenninck van der Oye, "Bloemen, leeuw en penningen: het wapen van Lochem". In: *Over stad en scholtambt Lochem. Een beschrijving na 750 jaar*. Lochem 1983, p. 35 e.v.